

แหล่งที่มาของเงินทุนธนาคาร *Source*

งมุดของกิจการต่าง ๆ รวมทั้งกิจการธนาคารพาณิชย์ จะแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านสินทรัพย์ (Assets) และหนี้สิน (Liabilities) ในการวิเคราะห์งมุดของธุรกิจใด ๆ ถือว่าหนี้สินเป็นแหล่งที่มาของเงินทุน (Sources of Funds) และถือว่าสินทรัพย์เป็นแหล่งใช้ไปของเงินทุน (Uses of Fund)¹ ดังนั้นก่อนที่จะทำการกระจายเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ไปยังแหล่งต่าง ๆ นั้น ควรทำความเข้าใจในแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนธนาคารเสียก่อน และจะต้องยอมรับว่าในระบบธนาคาร (Banking System) นั้น ตามหลักการแล้ว ปริมาณของหนี้สินย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณของสินทรัพย์ที่มีอยู่² แต่สำหรับธนาคารแต่ละธนาคารนั้นจะเป็นไปในทางกลับกันคือ แต่ละธนาคารจะได้รับเงินฝากและเงินทุนมาแล้ว จึงนำเงินเหล่านั้นมาทำให้ยังเกิดผลขึ้น ดังเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าในขั้นแรกจะต้องหาเงินมาใช้ไต่ก่อน ขั้นต่อไปจึงจะใช้เงินที่ได้มานั้น

จากการศึกษาขงธนาคารพาณิชย์เพียงสิ้น 31 ธันวาคม 2521 ของธนาคารที่ก่อตั้งในประเทศไทยทั้งสิ้น 16 ธนาคารพบว่ามียาการไม่เหมืกันทุกแห่ง การที่จะปิดถือแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นเกดต์เห็นว่ไม่เหมาะสม อีกประการหนึ่ง ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งจะต้องกรอกรายการในรายงาน พพ. 3 ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจากรายงานดัง

¹Roland I. Robinson, The Management of Banks' Funds, 2d.ed (New York : McGraw - Hill Book Co., 1962), p.9

²Ibid., p. 56.

กล่าวเป็นการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินและมีรายละเอียดพอสมควร จึงได้เลือกเอารายการใน ๓พ.3 เป็นตัวเกณฑ์ในการวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ของแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนธนาคาร

แหล่งที่มาของเงินทุนธนาคารสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. แหล่งที่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น
2. แหล่งที่มาจากเงินกู้ยืม
3. แหล่งที่มาจากเงินฝาก
4. แหล่งที่มาจากหนี้สินอื่น ๆ

แหล่งเงินที่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Stockholders' Equity)

ธนาคารพาณิชย์ก็เหมือนกับธุรกิจอื่น ๆ คือต้องนำทุนเงินแรก (Capital) ของการดำเนินงาน และเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ในการให้ความคุ้มครองผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ต่าง ๆ ให้ปลอดภัยจากความสูญเสียอันอาจเกิดขึ้นกับเงินฝากหรือสิทธิเรียกร้อง ซึ่งจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ส่วนที่เป็นทุน (Common Stock)
2. ส่วนที่เป็นสำรองต่าง ๆ ของธนาคาร (Reserve)
3. ส่วนที่เป็นกำไรสุทธิเหลือจากการจัดสรร (Undevided Profit)

1. ส่วนที่เป็นทุน จะประกอบด้วย ทุนจดทะเบียน (Authorized Capital)

จำนวนหนึ่ง อันจะแสดงให้เห็นถึงความคุ้มครองที่เจ้าของธนาคารจะให้แก่เจ้าที่ของธนาคาร ซึ่งจะมีทุนอยู่จำนวนหนึ่งเป็นทุนที่ชำระแล้ว (Paid - up Capital) คือค่าหุ้นที่ธนาคารได้เรียกร้องให้ผู้ถือหุ้นของธนาคารชำระและให้บริการชำระแล้ว นอกจากทุนจดทะเบียนและทุนที่ชำระแล้ว ในส่วนที่เป็นทุนนั้นยังรวมถึงส่วนเกินทุน (Paid in surplus) อันเกิดจากการซื้อขายหุ้น ซึ่งในประเทศไทยได้แก่ส่วนกำไร

มูลค่าหุ้น

2. ส่วนที่เป็นสำรองต่าง ๆ ของธนาคาร (Reserve) ได้แก่

- ก. สำรองเพื่อลดค่าของทรัพย์สิน (Valuation Reserve) ซึ่งถือเป็นมูลค่าของทรัพย์สินที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง แต่จำนวนเงินที่ตั้งไว้ ถือว่าไม่ใช่อำนาจของเจ้าของหุ้น จะต้องนำไปหักจากทรัพย์สินในงบดุล
- ข. สำรองเพื่อหนี้สิน (Liabilities Reserve) มีจำนวนเงินที่ถือไว้เพื่อชำระหนี้สินต่าง ๆ เช่น ค่าภาษี เงินผู้เลี้ยงชีพ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่ส่วนของเจ้าของหุ้น แต่เป็นหนี้สินของธนาคารประเภทหนึ่ง
- ค. สำรองอันเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น > 10% ของเงินกำไรสุทธิไว้ (แยกจากสำรองเพื่อลดค่าของทรัพย์สินและสำรองเพื่ออื่น) เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบังคับไว้ หรือตามที่ธนาคารต้องการ ซึ่งถือเป็นส่วนของเจ้าของหุ้น และตามหลักวิธปฏิบัติแล้ว สำรองนี้จะถือเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีกำไรสะสม ๑

3. ส่วนที่เป็นกำไรสุทธิซึ่งเหลือหลังจากจัดสรร (Undevided Profit)

คือผลกำไรสุทธิซึ่งเหลือหลังจากการจัดสรรยกมารวมทั้งกำไรสุทธิซึ่งงวดปัจจุบันที่บัญชีประจำงวดแล้ว กรณีที่มีผลขาดทุนงวดที่ควบยกมา จะขาดทุนประจำงวดปัจจุบันที่บัญชีแล้วให้นำมาหักเงินกองทุน กำไรสุทธิซึ่งเหลือจากการจัดสรรนี้ ไม่รวมส่วนที่แตกต่างของรายได้และรายจ่ายในระหว่างงวดบัญชี คือ ยังไม่รวมบัญชีกำไรขาดทุน (Profit and Loss Account) ที่ยังไม่ได้ปิดงบประจำงวดนั่นเอง

แหล่งที่มาจากการกู้ยืม (Borrowings)

แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญ ของธนาคารอีกแห่งหนึ่งก็คือเงินกู้ยืม ซึ่งโดยปกติ

จะเป็นหนี้ที่มีกำหนดระยะเวลาสั้นและอัตราดอกเบี้ยต่ำ¹ แหล่งเงินทุนซึ่งธนาคารพาณิชย์จะแสวงหาได้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เงินทุนจากธนาคารแห่งประเทศไทยในปัจจุบันกระทำกันอยู่ 2 วิธีคือ

ก. การกู้ยืม โดยมีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือหลักทรัพย์ที่รัฐบาลกำกับไว้เป็นเงินและดอกเบี้ยเป็นประกัน มีกำหนดระยะเวลาการชำระเงินทุนคืนไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันทำสัญญา โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะกีดดอกเบี้ยเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานของธนาคารแห่งประเทศไทยขณะที่ให้กู้โดยหักชำระล่วงหน้าจากบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันที่จ่ายเงินทุน

ข. การรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน (Bills Rediscounted) ได้แก่การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมการเกษตร และตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อการสนับสนุนการส่งออกสินค้าออก โดยที่ธนาคารพาณิชย์ได้ซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นในอัตราส่วนลดสูงกว่าอัตรารับช่วงซื้อลดของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี โดยไม่มีการเรียกผลประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติมอีก ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยจะกีดอัตราดอกเบี้ยรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินจากธนาคารพาณิชย์ในอัตรา 5% ต่อปี

2. เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศไทย โดยปกติแล้วเป็นการกู้ยืมระยะสั้น ๆ เพื่อนำเงินมาพุงฐานะเงินสดสำรองหรือสภาพคล่อง ได้แก่ Overnight Loan หรือ Call Loan ซึ่งอัตราดอกเบี้ยอยู่ระหว่าง 7 - 12% บางครั้งก็จะทำในรูปออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือออกใบรับฝากประจำให้แก่ธนาคารผู้ให้กู้ถือไว้เป็นประกัน

¹ ประยูร วินดาประดิษฐ์, การธนาคารพาณิชย์การค้าเงินและภาวะเงิน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2514), หน้า 505.

3. เงินกู้จากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เหตุที่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเรานิยมทำการกู้ยืมจากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศก็เนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของการค้าเงินงานของธนาคารในประเทศไทยอย่างหนึ่ง คือ การที่ธนาคารให้บริการธุรกิจด้านต่างประเทศแก่ลูกค้าประกอบด้วยอัตราดอกเบี้ยในเตลาคการเงินของโลกอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของประเทศไทย¹ และหากธนาคารใดมีฐานะและความมั่นคงเป็นที่เชื่อถือได้ ก็จะสามารถยืมยืมเงินสินเชื่อ (Credit Line) เพื่อนำมาขยายบริการแก่ลูกค้าในต่างประเทศยิ่งขึ้น

4. เงินกู้จากตลาดการเงินในต่างประเทศ
- เหตุที่ธนาคารพาณิชย์ต้องกู้ยืมเงินจากตลาดต่างประเทศคือ²
- เพื่อใช้ใบการชำระระหว่างประเทศ
 - นำออกให้ลูกค้าในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเพื่อนำกำไร
 - เพื่อเสริมสร้างฐานะและสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์
 - เพื่อนำมาขยายเครดิตในประเทศ

วัตถุประสงค์ของเงินกู้ในตลาดการเงินต่างประเทศนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบการธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะธนาคารที่มีขนาดใหญ่ แหล่งเงินกู้จากตลาดการเงินในต่างประเทศที่สำคัญได้แก่

1. Euro - Currency Market เป็นตลาดที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องมาก คำว่า Euro - Currency Market

¹ ประยูร จินดาประคิน, การธนาคารพาณิชย์การค้าเงินงานและการบัญชี, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ นคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2514), หน้า 552.

² Paul Einzig, The Euro - Dollar System, Practice theory of International Interest Rate, 3d. ed. (New York : St. Martin's Press, 1967), p. 37-38

(E.C.M.) หมายถึงตลาดการเงินที่มีการกู้ยืมและลงทุนในเงินตราซึ่งมีใช้เงินสกุลที่ตลาดนั้นตั้งอยู่ แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ตามสกุลของเงินที่อยู่นอกประเทศของเงินตราสกุลนั้น ที่สำคัญได้แก่

- ก. ตลาด Euro - Dollars คือตลาดการเงินที่มีสินทรัพย์และหนี้สินในทางการเงินอยู่ในรูปของดอลลาร์สหรัฐฯ โดยที่สินทรัพย์และหนี้สินนั้นหมุนเวียนอยู่นอกประเทศสหรัฐอเมริกา การกู้ยืมในตลาดยูโรดอลลาร์นี้ทำได้โดยสะดวก คือไม่ต้องมีหลักประกัน ส่วนมากพิจารณาแต่ชื่อเสียงของผู้กู้เป็นหลัก นอกจากนั้นขั้นตอนวิธีการและหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมไม่มากสามารถตกลงกู้ยืมกันได้ภายในเวลาไม่กี่นาทีเท่าที่การสื่อสารจะสามารถอำนวยความสะดวกได้ การกู้ยืมจากตลาดยูโรดอลลาร์นี้ส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์มักจะกู้ยืมชนิดที่มีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนภายใน 6 เดือน และอัตราดอกเบี้ยเมื่อต้นปี 2522 11-13% ซึ่งต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายในประเทศ ตลาดยูโรดอลลาร์นี้มีศูนย์กลางที่ลอนดอนประเทศอังกฤษ
- ข. ตลาด Euro - sterling เป็นตลาดเงินเกี่ยวข้องกับตลาดยูโรดอลลาร์ แต่เป็นตลาดที่มีเงินสกุลปอนด์สเตอร์ลิงหมุนเวียนอยู่นอกประเทศอังกฤษ เป็นตลาดที่มีความสำคัญรองลงมาจากตลาดยูโรดอลลาร์ มีศูนย์กลางที่สำคัญอยู่ที่เมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศส¹
- ค. ตลาด Euro - Swiss Francs ก็เช่นเดียวกับตลาดยูโรดอลลาร์ แต่แตกต่างกันที่สกุลเงินมิได้เป็นดอลลาร์สหรัฐฯ แต่เป็นสวิสฟรังก์ ซึ่งหมุนเวียนอยู่นอกประเทศสวิสเซอร์แลนด์

¹Paul Einzig, The Euro - Dollar System, Practice & Theory of International Interest Rate, 3d. ed, (New York : St. Martin's Press, 1967) p. 127.

- ง. ตลาด Euro - Deutsche Mark ก็เป็นสกุลเงินคอบชัวร์ก
ของเยอรมันที่หมุนเวียนอยู่นอกประเทศเยอรมัน ตลาดยูโร
คอบชัวร์กที่ใหญ่ที่สุดอยู่ที่ประเทศ Luxemburg
- จ. ตลาด Euro - เงินสกุลอื่น ๆ เช่น Guilder ของเนเธอร์แลนด์
และอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม ตลาด Euro - Dollar เป็นตลาดที่เกี่ยววามสำคัญมาก
เพราะเงินสกุลดอลลาร์ของสหรัฐฯ เป็นเงินสกุลที่มีอิทธิพลและมีความสำคัญ ทั้งในทาง
การค้า เศรษฐกิจและการเมือง นอกจากนี้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากก็สูงกว่าในสหรัฐฯ
และดอกเบี้ยเงินให้กู้ก็ต่ำกว่าในสหรัฐฯด้วย¹ อีกประการหนึ่ง ตลาดนี้ยังเป็นตลาดเงินทุน
ระยะสั้นที่มีเสรีภาพและความยืดหยุ่นมากกว่าตลาดในสหรัฐฯ ส่วนอัตราดอกเบี้ยของ
Euro - Currency นี้ส่วนใหญ่กำหนดโดยอัตราดอกเบี้ยของยูโรดอลลาร์และอัตรา
ซื้อขายล่วงหน้า²

2. Asian - Currency Unit เป็นตลาดการเงินที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับ
กับ Euro - Currency Market จะแตกต่างกันก็เพียงแต่ว่าตลาดนี้ การลงทุนใหญ่มี
กันในเอเชีย จึงเป็นข้อที่ตลาด Euro - Currency เจริญแล้ว จึงแพร่หลายมาถึง
เอเชีย ตลาดเอเชียที่สำคัญก็ตลาดเอเชียดอลลาร์ (Asian - Dollar Market)
ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่สิงคโปร์

¹รศ. ทวีง ดวงพร ฤกษ์อร่าม, "ปัญหาและอนาคตของตลาดยูโรดอลลาร์"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางสถิติ แผนกวิชา การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัย
2519), หน้า 44.

²Paul Einzig, The Euro - Dollar System, Practice & Theory
of International Interest Rate, 3d. ed. (New York : St. Martin's
Press, 1967) p. 132.

3. ตลาดเงินในสหรัฐอเมริกา เป็นตลาดการเงินที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง แต่ตลาดมีขนาดเล็กและตื้นในสหรัฐฯ ไม่มีอำนาจมาก เพราะมีธนาคารอยู่มากมาย และแต่ละรัฐก็ห้ามตั้งธนาคารรัฐ ในปัจจุบันคนเริ่มไปนิยมตลาด Euro - Dollar มากขึ้น ถึงโลกแล้วคิดว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ กฎเกณฑ์ในตลาดเงินในสหรัฐฯ ยังยุ่งยากและซับซ้อน จึงทำให้คนหันไปฝากและกู้เงินในตลาดยุโรปลดจํานวนมากขึ้น

4. Banker's Acceptance เป็นลักษณะหนึ่งของการกู้เงินจากต่างประเทศ หน่วยงานการพาณิชย์ คือเมื่อมีการสั่งซื้อสินค้า เจ้าในกรณีที่ต้องจ่ายเงินทันที (Sight Credit) บางครั้งธนาคารพาณิชย์อาจจะไม่มีเงินตราต่างประเทศพอ ก็จะให้ชาวต่างชาติในประเทศผู้ส่งสินค้านั้นออกตั๋วสัญญาใช้เงินปกติจะมีระยะเวลา 90 - 180 วัน และนำตัวนั้นไปใ้ธนาคารอื่นในประเทศนั้นรับรองตั๋ว (Acceptance) โดยเสียค่าธรรมเนียม (Commission) ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธรรมดาแล้วยังถูกกว่ามาก นอกจากนี้ยังสามารถกู้ยืมได้เป็นจำนวนที่สูงกว่าที่จะกู้ยืมจากธนาคารในต่างประเทศโดยตรงอีกด้วย และเพื่อหาวิธีการการรับรองตั๋วในสหรัฐอเมริกาและในอังกฤษแล้ว เห็นได้ว่าต้นทุนของการรับรองตั๋วใน สรอ. ยังถูกกว่า การรับรองตั๋วในอังกฤษมาก¹ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การรับรองตั๋วที่เป็นเงินดอลลาร์ใน สรอ. เป็นเงินสูงอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา

นอกจากจะใช้ในกรณีทางการค้าแล้ว บางครั้งเมื่อธนาคารเกิดขาดทุนเงินในตราต่างประเทศ หรือต้องการกู้เงินก็ใช้วิธีออกตั๋วให้ธนาคารต่างประเทศรับรองได้เช่นกัน การรับรองตั๋วนี้ต้องนำเงินเช่นเดียวกับวงเงินสินเชื่อ (Credit Line)

¹George Walter Woodworth, The Money Market and Monetary Management, (Tokyo : J. Weatherhill Inc., Harper International Student Reprint, 1965) p. 137.

อยู่ที่ธนาคารผู้รับรองตัว ซึ่งวงเงินจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับชื่อเสียงและหลักประกันของธนาคารพาณิชย์ในไทย ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ใหญ่ ๆ ที่มีชื่อเสียงก็จึงวางรายการสินเชื่อประเภทนี้ไว้มาก

5. Flooding Rate Notes เป็นการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเงินจะรับกระทำคือเพื่อปลายเดือนมกราคม ปี 2522 โดยการจำหน่ายพันธบัตรในภาคเงินทุนระหว่างประเทศ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยลอยตัวบวก 3 หรือ 6 เปอร์เซ็นต์ตามข้อกำหนด การขายพันธบัตรนี้จะขายในนามบริษัทซึ่งธนาคารตั้งขึ้นในต่างประเทศเพื่อบริษัทในเครือ ซึ่งธนาคารเข้ากำกับประกัน 100% สาเหตุที่ธนาคารพาณิชย์ต้องแสวงหาแนวคิดโดยวิธีนี้เนื่องจาก

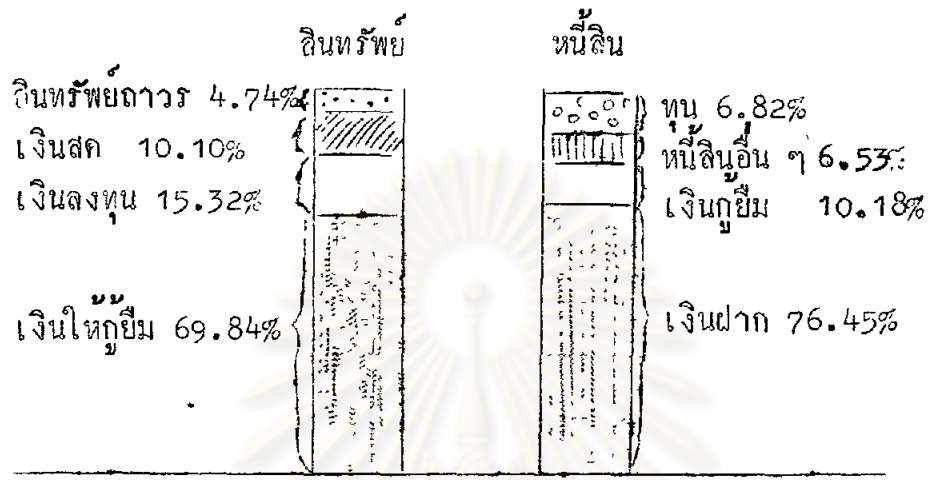
- ก. ช่วงที่เกิดสภาวะเงินฝืดทั้งในและนอกประเทศการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศกระทำโดยยากขึ้น ทำให้ธนาคารต้องหาทางออกในการนำเงินเข้าประเทศในรูปแบบอื่น
- ข. ในระยะนี้รัฐบาลมีมาตรการใบกำกับเงินที่นำเข้ามาในประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาเงินฝืด ทำให้ต้นทุนในการนำเงินเข้าจากต่างประเทศลดลง

การขายพันธบัตรชนิดอัตราดอกเบี้ยลอยตัวนี้ พันธบัตรซึ่งธนาคารชั้นนำและมีชื่อเสียงก็เป็นผู้กำกับประกัน จะสามารถได้รับการสนองตอบจากตลาดทันที ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ในไทยที่มีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงก็จึงนิยมใช้วิธีนี้กันมาก

แหล่งเงินทุนที่มาจากเงินฝาก (Deposit)

แหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์ก็คือ แหล่งเงินทุนที่มาจากเงินฝากนั่นเอง จากข้อมูลซึ่งได้มาจากรายงานประจำเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย (Monthly Bulletin) ประจำเดือนธันวาคม 2520 จะเห็นได้ว่าหนี้สินซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนของธนาคารนั้น เงินฝากเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะมีจำนวนสูงมากเมื่อเทียบกับหนี้สินประเภทอื่น โดยเขียนเป็นแผนภูมิ (Chart) แสดงถึงหนี้สินและสินทรัพย์ของ

ธนาคารพาณิชย์ธนาคาร เที่ยงสิ้นตุลาคม 2520 ivoคังนี้

ผังที่ 1. แสดงส่วนประกอบของสินทรัพย์และหนี้สินรวมของธนาคารพาณิชย์ที่ก่อตั้งในประเทศไทย เพียงสิ้น 31 ตุลาคม 2520

เงินฝากนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Time Deposits) คือเงินฝากที่ผู้ฝากจะสามารถถอนเงินคืนได้ขอเมื่อสิ้นระยะเวลาตามที่ใดตกลงกันไว้
2. เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Demand Deposits) หรือบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน คือเงินฝากที่ธนาคารมีพันธะจะต้องจ่ายคืนให้ลูกค้าเมื่อเรียกร้องหรือตามคำสั่งทันที และใช้เช็คในการถอน
3. เงินฝากออมทรัพย์ หรือสะสมทรัพย์ (Saving Deposits) คือเงินฝากที่ส่งเสริมการระดมเงินทุนจากการออมทรัพย์ของประชาชนทั่วไป ใช้สมุดคู่มือฝากและใบถอนเงิน ในการฝากเงินและถอนเงิน

แหล่งเงินทุนที่มาจากหนี้สินอื่น ๆ (Other Liabilities)

รายการหนี้สินอื่น ๆ นี้ เป็นเพียงส่วนเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณเงินฝาก รายการหนี้สินอื่น ๆ ในที่นี้คือ

1. เงินมัดจำและเงินประกันต่าง ๆ (Margin and Surety Fund) หมายถึงเงินที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้าเพื่อเป็นประกัน เช่น เงิน

มีเจ้าหนี้ แจตุนิกรภัย เงินเบิกจ่ายในการเปิดเช็คถอนฝากเครดิต เป็นต้น

2. เงินทุนเลี้ยงชีพของพนักงาน และบำนาญ (Staff's Provident Fund) ซึ่งหักจากเงินเดือนพนักงาน หรือที่ธนาคารออกให้รวมดอกเบี้ยที่เกิดจากเงิน
ทุนเลี้ยงชีพนั้น

3. ค่าใช้จ่ายทางจ่ายต่าง ๆ (Accrued Expenses) คือเงินที่ค้างไว้เพื่อ
จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าภาษี ดอกเบี้ยค้างจ่าย หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่ง
ธนาคารควรจะได้ชำระแล้ว แต่ยังไม่ได้ชำระ จึงตั้งค้างจ่ายไว้

4. หนี้สินอื่น ๆ ที่ต้องจ่ายคืนเมื่อพวงตาม (Other Demand Liabilities)
คือหนี้สินอื่น ๆ ที่ธนาคารมีภาระจะต้องจ่ายคืนเมื่อพวงตาม นอกเหนือจากเงินฝาก อัน
ได้แก่ หนี้สินตาม เช็คธนาคาร (Cashier's Order) หัวแลกเงิน หรือ คราห์
(Demand Draft) หรือเช็คของขวัญ (Gift Cheque) เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งตาม
ลักษณะแล้ว ธนาคารจะไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเพื่อการไต่ถามเงินนั้นเลย